

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет цивільного захисту

Кафедра управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної діяльності

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою

**«УПРАВЛІННЯ ПРОТЕХНІЧНИМИ РОБОТАМИ ТА ПРОТИМІННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ»**

підготовки магістра

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Рекомендовано кафедрою управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту на 2023-2024 навчальний рік.

Протокол від «10» серпня 2023 року № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної діяльності»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної діяльності» дають змогу здобувачеві вищої освіти з'ясувати економічні відносини та специфіку дії економічних законів у сфері професійної діяльності.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що здобувачі мають змогу в подальшому проводити прогнози та оцінку наслідків від пожежних та техногенних ризиків, аналізувати і обґрунтовувати організаційно-технічні заходи щодо удосконалення пожежної та техногенної безпеки на об'єктах національного господарства та території.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Карпеко Надія Миколаївна, доцент кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет викладача кафедри.
E-mail	karpeko@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- Організаційно-економічні механізми державного регулювання розвитку загальної середньої освіти в Україні. - Формування сучасних стандартів освіти у сфері цивільного захисту
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід теоретико-методологічних питань управлінської діяльності; - значний досвід проведення навчальних занять у вищій школі із застосуванням творчих форм роботи
Наукова діяльність за освітнім компонентом	ORCID: 0000-0002-9091-1646 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=1Anmvm4AAAAJ&hl=ru

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щоп'ятниці з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 901/902/кризовий центр. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти необхідний рівень знань умінь для розробки та прийняття рішень щодо

найбільш ефективного використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів в сфері пожежної та техногенної безпеки.

Основні завдання вивчення дисципліни: оволодіння методами техніко-економічного аналізу при обґрунтуванні організаційно-технічних заходів пожежної та техногенної безпеки; організації фінансового та матеріального забезпечення органів (підрозділів) ДСНС для реалізації їх основних функцій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- критичне осмислення проблему галузі та на межі галузей знань;

уміння:

- спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур;

- здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності;

комунікації:

- зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

відповідальність та автономію:

- відповідальність за внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команд та колективів

- управління робочими або навчальними, які є складними непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	вибіркова
Рік підготовки	2023-2024
Семестр	2-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3,0
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	8
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	-

- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- самостійна робота (годин)	80
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційований залік, екзамен)	Диференційований залік

Передумови для вивчення дисципліни Наявність освітнього ступеня бакалавра.

Результати навчання та компетентності з дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «УПРАВЛІННЯ ПРОТЕХНІЧНИМИ РОБОТАМИ ТА ПРОТИМІННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких дисциплінарних результатів навчання:

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Оцінювати економічну ефективність організаційнотехнічних заходів, що забезпечують пожежну та техногенну безпеку	ДРН 1
Аргументувати та розробляти організаційно-технічні заходи, пов'язані зі здійсненням органами місцевого самоврядування повноважень у сфері цивільного захисту	ДРН 2
Обчислювати вартість платних послуг, що надаються органами (підрозділами) ДСНС	ДРН 3
Планувати доходи і витрати щодо функціонування органів та підрозділів ДСНС України	ДРН 4
Аналізувати стан матеріальних активів органів та підрозділів ДСНС України з подальшою розробкою заходів щодо їх оновлення	ДРН 5

- формування у здобувачів вищої освіти очікуваних компетентностей з дисципліни:

Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність до системного розуміння діяльності ДСНС в умовах ринкової економіки	ОКД 1
Здатність відповідально відноситися до різних видів ресурсів щодо запобігання та ліквідації небезпечної події та надзвичайної ситуації	ОКД 2
Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи	ОКД 3

Здатність до проведення техніко-економічного аналізу організаційно-технічних заходів, що забезпечують пожежну та техногенну безпеку	ОКД 4
Здатність до визначення фінансових та матеріальних ресурсів для ліквідації небезпечних подій та надзвичайних ситуацій	ОКД 5
Здатність до організації фінансово-господарської діяльності органів та підрозділів ДСНС України	ОКД 6

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХОДІВ У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1. Аналіз капітальних вкладень та поточних витрат на забезпечення різних видів безпеки.

Призначення, структура та джерела фінансування капітальних вкладень на забезпечення техногенної та пожежної безпеки. Кошторисна вартість придбання нової техніки та обладнання. Кошторисна вартість монтажу обладнання та засобів безпеки.

Тема 1.2. Порядок складання зведеного кошторису та визначення капітальних витрат на пожежну безпеку об'єкта.

Поняття та види експлуатаційних (поточних) витрат на протипожежний захист об'єкту. Порядок визначення витрат на капітальний та поточний ремонт техніки та будівель.

Тема 1.3. Оцінка економічної ефективності організаційно-технічних заходів на забезпечення пожежної та техногенної безпеки.

Економічна ефективність зниження ризику або попередження виникнення надзвичайних ситуацій. Пряма економічна ефективність. Основні методичні підходи до оцінки ефективності програмних заходів, які забезпечують пом'якшення (ліквідацію) наслідків надзвичайної ситуації. Показники економічної ефективності програмних заходів. Види розрахунків економічної ефективності зниження ризику або попередження виникнення надзвичайної ситуації.

Тема 1.4. Оцінка збитків від воєнних дій.

Екологічні, економічні, соціальні наслідки від воєнних дій. Визначення шкоди та обсягів збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна під час воєнних дій. Визначення розміру реальних збитків. Визначення розміру упущеної вигоди. Визначення розміру потреб у відновлення будь-якого пошкодженого майна.

МОДУЛЬ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ТА КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Тема 2.1. Поняття, структура та принципи формування кадрового потенціалу підрозділу ЦЗ.

Основні етапи аналізу трудових ресурсів установи. Аналіз забезпечення установи трудовими ресурсами. Аналіз руху трудових ресурсів. Аналіз використання робочого часу в підрозділі.

Тема 2.2. Фінансування забезпечення заходів у сфері цивільного захисту

Визначення на основі прогнозних даних обсягу потреби в силах, засобах, матеріальних та фінансових ресурсах. Фінансування заходів у сфері цивільного захисту. Фінансове забезпечення медико-психологічної реабілітації. Фінансове забезпечення робіт із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та небезпечних подій. Особливості фінансування проведення піротехнічних робіт та протимінної діяльності.

Тема 2.3. Матеріально-технічне забезпечення заходів у сфері цивільного захисту.

Стан матеріально-технічного забезпечення підрозділів ДСНС. Суб'єкти господарювання ДСНС. Матеріальні активи ДСНС. Поняття та структура системи матеріально-технічного забезпечення органів управління та сил цивільного захисту. Створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Матеріально-технічне забезпечення програми протимінної діяльності. МК-2. Диференційований залік.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти: заочна (дистанційна)						
	Кількість годин						
	усього	у тому числі					модульна контроль на робота
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота			
2- й семестр							
Модуль 1. Теоретичні основи техніко-економічного аналізу							
Тема 1.1 Аналіз капітальних вкладень та поточних витрат на забезпечення різних видів безпеки.	10	–	–	–	10	–	–
Тема 1.2 Порядок складання зведеного кошторису та визначення капітальних витрат на пожежну безпеку об'єкта.	10	2	–	–	8	–	–

Тема 1.3 Оцінка економічної ефективності організаційно-технічних заходів на забезпечення пожежної та техногенної безпеки.	9	–	–	–	9	–
Тема 1.4 Оцінка збитків від воєнних дій.	12	2	–	–	10	–
Разом за модулем 1:	41	4	–	–	37	–
Модуль 2. Оцінка ефективності заходів у сфері професійної діяльності						
Тема 2.1 Поняття, структура та принципи формування кадрового потенціалу підрозділу ЦЗ.	15	–	–	–	15	–
Тема 2.2 Фінансування забезпечення заходів у сфері цивільного захисту	18	2	2	–	14	–
Тема 2.3 Матеріально-технічне забезпечення заходів у сфері цивільного захисту.	16	2	–	–	14	–
Разом за модулем 2	49	4	2	–	43	–
Разом	90	8	2	–	80	–

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Документальне оформлення обліку основних засобів підрозділу ДСНС.	2
Разом		2

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

З навчальної дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної діяльності» у якості виконання індивідуальної самостійної роботи (є обов'язковою) запропоновано виконання рефератів. Тематика рефератів повинна мати економічну спрямованість. Окрім нижче запропонованих для написання тем здобувачі можуть обрати власну тему. Індивідуальне завдання виконується здобувачем вищої освіти відповідно до вказівок стосовно написання рефератів.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Поняття техніко-економічного аналізу та його роль в діяльності підрозділів ЦЗ.

2. Роль цивільного захисту при створенні й збереженні національного багатства країни.
3. Роль цивільного захисту у забезпеченні національної безпеки держави.
4. Поняття та класифікація збитків від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.
5. Аналіз матеріально-технічного забезпечення підрозділів цивільного захисту.
6. Поняття й загальні методологічні принципи організації техніко-економічного аналізу.
7. Класифікація, порядок формування та використання власних надходжень бюджетних установ.
8. Організаційно-правові проблеми підвищення ефективності матеріально-технічного забезпечення цивільного захисту в Україні.
9. Теоретико-правові засади бюджетного контролю за використанням коштів у сфері цивільного захисту.
10. Розрахунок збитків від руйнування та пошкодження основних фондів, знищення майна та продукції.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах:**

навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, обговорення, бесіда); наочні методи навчання (ілюстрація, показ); практичні методи навчання (практична робота);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний, традуктивний;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький;
- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою; навчання з використанням технічних ресурсів (відкрита освіта через соціальні мережі та веб-ресурси); інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички - softskills; - науково-дослідна робота; - самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усні відповіді на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, контрольні роботи; реферати, есе; презентації та виступи на наукових заходах; диференційований залік.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України.

Критерії оцінювання:

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться за результатами виконання самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання практичних завдань.

Кожен здобувач вищої освіти повинен мати опорний конспект лекцій (ОКЛ) на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені.

Для здобувачів очної (денної) форми навчання контроль самостійної роботи проводиться: з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, виступу на семінарських заняттях; з практичних занять - шляхом перевірки виконаних завдань; з індивідуальних занять – шляхом перевірки реферату за обраною темою.

У процесі вивчення дисципліни проводиться проміжний модульний контроль: здобувачі вищої освіти виконують дві модульні контрольні роботи. Модульна контрольна робота здійснюється через виконання аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного (семінарського) заняття в межах окремого залікового модуля для здобувачів очної (денної) форми навчання. Підсумкова оцінка за вивчений модуль визначається як сума поточних балів за всіма видами занять і виконаною модульною контрольною роботою.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі диференційованого заліку.

Підсумкова семестрова оцінка визначається за результатами всіх отриманих оцінок за всіма видами контролю.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі вищої освіти, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни:

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних
------------------------	-----------------------------	---	--

				занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	4	–	–
	практичні заняття	–	–	–
	семінарські заняття	–	–	–
	Модульна контрольна робота	1	47,5	47,5
Разом за модуль 1				47,5
Модуль 2	лекції	4	–	–
	практичні заняття	1	5	5
	семінарські заняття	–	–	–
	Модульна контрольна робота	1	47,5	47,5
Разом за модуль 2				52,5
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальна самостійна робота (є не обов'язковою)				12
III. Підсумковий контроль (диференційований залік)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль проводиться на практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – практичне завдання виконано в повному обсязі, відповідь вірна, здійснений аналіз, сформульовані висновки, використовуються професійні терміни;

4 бали – практичне завдання виконано на 90%, відповідь вірна, здійснений аналіз, сформульовані висновки, використовуються професійні терміни; при розв'язанні практичних завдань допущені окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – практичне завдання виконано на 70%; не здійснений аналіз, висновки не сформульовані; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні та значні неточності та помилки;

2 бали – практичне завдання виконано на 40%; не здійснений аналіз, висновки не сформульовані; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні та значні неточності та помилки;

1 бал – володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнання явищ; практичне завдання виконано на 25%; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; не розуміє змісту практичного завдання.

Доповнення до оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному занятті:

Доповнення виступу:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст, зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень теми заняття.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Модульна контрольна робота є формою проміжного контролю і здійснюється через виконання письмової роботи в межах окремого залікового модуля.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 47,5 балів):

47,5 балів – вірно розв'язана задача з дотриманням всіх вимог до виконання; глибоко і всебічно розкрито теоретичне питання;

41-47,4 балів – вірно розв'язана задача, але допущені несуттєві неточності та незначні помилки; розкрито теоретичне питання, але не вистачає достатньої аргументації;

28-41 балів – неповністю розв'язана задача; допущені неточності та помилки; недостатньо обґрунтовано та аргументовано розкрито теоретичне питання;

14-27 бали – неповністю розв'язана задача, допущені неточності та помилки; недостатньо обґрунтовано та аргументовано розкрито теоретичне питання, допущені суттєві помилки та неточності;

1-13 – неповністю розв'язана задача, допущені значні граматичні чи стилістичні помилки та практично не розкрито теоретичні питання; 0 балів – не володіє навчальним матеріалом; завдання не виконане.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 1:

1. Аналіз матеріально-технічного забезпечення підрозділів цивільного захисту.
2. Документальне оформлення обліку основних засобів бюджетних установ.
3. Порядок списання ТМЦ з балансу підрозділу ЦЗ та документальне оформлення таких операцій.
4. Облік основних засобів, отриманих і переданих безоплатно як гуманітарна допомога.
5. Кошторисна вартість придбання нової техніки та обладнання.
6. Порядок складання зведеного кошторису та визначення капітальних витрат на пожежну та техногенну безпеку об'єкта.
7. Види матеріальних об'єктів.
8. Нематеріальні ресурси та активи підприємства.
9. Економічна сутність зносу та амортизації основних фондів.
10. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань.
11. Порядок визначення витрат на капітальний та поточний ремонт техніки та будівель.
12. Сутність та величина нормативного коефіцієнту економічної ефективності капітальних вкладень.
13. Метод визначення ймовірної площі пожежі.
14. Порядок та основні етапи соціально-економічної оцінки інженерно-технічних рішень в області забезпечення пожежної та техногенної безпеки.
15. Методика розрахунків економічної ефективності нової техніки.
16. Сутність і специфіка бюджету як основного фінансового плану держави.
17. Бюджетний процес і його учасники.
18. Джерела формування і напрями використання коштів бюджетних установ.
19. Поняття державного резерву, його склад, призначення.
20. Характеристика видів матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій.
21. Основні засади створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій.
22. Кошторис бюджетної організації, його форма та зміст.
23. Система показників використання матеріальних ресурсів.
24. Заходи щодо раціонального використання матеріальних ресурсів.
25. Сутність економічної ефективності та її показники.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю №2

1. Структура фінансових органів системи ДСНС, їх задача і функції.
2. Особливості кошторисного фінансування органів (підрозділів) ДСНС.

3. Основні положення організації фінансового та матеріально-технічного забезпечення МПО.

4. Основні положення організації фінансового та матеріально-технічного забезпечення ДПО.

5. Створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

6. Поняття та структура системи матеріально-технічного забезпечення органів управління та сил цивільного захисту.

7. Організація обліку майна в органах (підрозділах) цивільного захисту.

8. Основні правові та економічні положення закупівель товарів, робіт та послуг.

9. Система оплати праці ДСНС.

10. Структура грошового забезпечення особового складу органів та підрозділів ДСНС.

11. Основні види соціального захисту особового складу органів (підрозділів) ДСНС.

12. Фінансування заходів у сфері цивільного захисту.

13. Фінансове забезпечення медико-психологічної реабілітації.

14. Поняття та призначення інвентарного номера. Інвентарна картка.

15. Поняття та оцінка кадрового потенціалу підрозділу ЦЗ.

16. Поняття та склад матеріальних ресурсів.

17. Аналіз матеріально-технічного забезпечення підрозділів цивільного захисту

18. Оцінка економічної ефективності заходів щодо запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій.

19. Організація та основні правила проведення інвентаризації в підрозділі ДСНС.

20. Розрахунок збитків від руйнування та пошкодження основних фондів, знищення майна та продукції.

21. Структура розпорядників бюджетних коштів в органах і підрозділах цивільного захисту.

22. Соціально-економічна сутність трудових ресурсів.

23. Проаналізуйте джерела фінансування служби цивільного захисту.

24. Проаналізуйте порядок нарахування та виплати надбавки за вислугу років особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

25. Основні завдання Департаменту ресурсного забезпечення ДСНС України.

Індивідуальна самостійна робота (є обов'язковою) є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи (є не обов'язковою).

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 12 балів):

- 12 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 10-11 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8-9 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 6-7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 4-5 бали – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 3 бали – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 2 бали – виконана частина роботи складає від 10% до 49% від загального обсягу;
- 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньо-предметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Кожен здобувач вищої освіти повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності.
2. Кожен здобувач вищої освіти повинен мати опорний конспект лекцій та вести в ньому записи власноруч. Під час самостійної роботи проводити записи опрацьованого матеріалу за темою лекції, практичного (семінарського) заняття.
3. Попередня підготовка до практичних (семінарських) занять повинна проводитися за рекомендованою літературою.
4. Практичні завдання повинні бути виконані вчасно та якісно.
5. Доступ до НМКД забезпечується платформою Університету (<https://nuczu.edu.ua>) та електронною системою управління навчанням Moodle (<http://moodle.nuczu.edu.ua/>).
6. На останньому тижні викладання навчальної дисципліни в семестрі науково-педагогічний працівник має оголосити здобувачам вищої освіти

отримані бальні оцінки з дисципліни під час практичних, семінарських, занять у присутності всієї навчальної групи.

7. Здобувач вищої освіти, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

8. Здобувач вищої освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного та /або проміжного контролю, має право на відпрацювання їх у двотижневий термін після повернення до навчання, але до початку екзаменаційної сесії.

9. Здобувач вищої освіти допускається до складання підсумкового (семестрового) контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни в семестрі та набрав за них необхідну кількість балів.

10. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний (модульний), підсумковий (семестровий) контроль.

11. Якщо здобувач вищої освіти був не допущений до підсумкового (семестрового) контролю, він повинен до встановленого терміну повторного оцінювання набрати необхідну кількість балів з поточного та/або проміжного (модульного) контролю, виконуючи додаткові види робіт або перескладаючи модульну контрольну роботу.

12. Здобувачу вищої освіти, який не склав під час підсумкового (семестрового) контролю керівником факультету дозволяється повторне складання цього виду контролю за окремим графіком на термін до двох тижнів від початку наступного осіннього семестру (при умові не складання не більше двох видів підсумкового (семестрового) контролю).

13. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

14. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

15. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

16. У разі, якщо здобувач вищої освіти не погоджується з оцінкою, яку отримав під час підсумкового контролю, він має право в день оголошення результатів звернутися до деканату факультету з відповідною апеляційною заявою.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні законодавчі та нормативно-правові акти:

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю» у галузі знань 26

«Цивільна безпека» спеціальність 263 «Цивільна безпека» (Розглянуто та затверджено вченою радою Національного університету цивільного захисту України протокол №7 від 30 березня 2023 р.).

2. Бюджетний кодекс України від 8. 07 2010р. N 2456-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> .

3. Кодекс законів про працю : Закон, Кодекс від 10 грудня 1971 № 322 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322> .

4. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 № 5403-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5403-17> 4. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – с. 141. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show>

5. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів: Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 20 липня 2009 №389 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0767-09#Text>

6. Податковий кодекс від 2.12. 2010. N 2755-VI із змінами. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

7. Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. №326 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#Text>

8. Про адміністративні послуги: Закон України від 30.01.2013 №5203. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/520317#Text>

9. Про затвердження інформаційних та технологічних карток адміністративних послуг, які надаються Державною службою України з надзвичайних ситуацій: Наказ ДСНС від 13.04.2017 №217. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mvs.gov.ua/uk/documents/normativno-pravovi-akti/nakazmvs-ukrayini-vid-27092016-976-pro-zatverdzenya-tipovix-informaciinix-kartokadministrativnix-poslug-yaki-nadayutsya-teritorialnimi-organami-z-nadannya-servisnixposlug-mvs>

10. Про затвердження Методики формування вартості платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства надзвичайних ситуацій України: Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство фінансів України від 03.01.2012 № 1/2/1 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0045-12#Text>

11. Про затвердження Методики формування вартості платних послуг, що можуть надаватися підрозділами Державної інспекції техногенної безпеки України: Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство фінансів України від 01.06.2012 № 867/661/658 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0983-12>

12. Про затвердження Методики визначення шкоди та збитків, заподіяних лісовому фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації : Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 05.10.2022 №414. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1308-22#Text>

13. Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. №175. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-п>

14. Про затвердження Методики розрахунку неорганізованих викидів забруднюючих речовин або суміші таких речовин в атмосферне повітря внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій та/або під час дії воєнного стану та визначення розмірів завданої шкоди : Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 13.04.2022 №175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-22#Text>

15. Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. №175. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-п>.

16. Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2018 р. № 658 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0969-18>

17. Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету; Постанова КМУ від 29 березня 2002 р. №415. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/415-2002> .

18. Про затвердження Порядку створення і використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. N 775. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/775-2015> .

19. Про затвердження Порядку обліку пожеж та їх наслідків : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 року № 2030. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2030-2003-п> .

20. Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. №368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/368-2004> .

21. Про заходи щодо вдосконалення організації та проведення авіаційних робіт з пошуку і рятування: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2012 р. №1037. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1037-2012-п>.

Основна література:

1. Економічний аналіз. Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М. Загородна, Р.В. Федорович /– Тернопіль: Видавництво АСТОН, 2010 р. – С.624 URL: <https://cutt.ly/YRDD0Ex>

2. Конспект лекцій з дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійній діяльності». Для здобувачів за другим (магістерським)

рівнем вищої освіти за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», 263 «Цивільна безпека». Укладачі: Григоренко Н.В.– Х.: НУЦЗУ, 2021. – 57 с.

3. Методичні вказівки до виконання модульних контрольних робіт з дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійній діяльності» для здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», 263 «Цивільна безпека». Укладачі: Григоренко Н.В.– Х.: НУЦЗУ, 2021. – 47 с.

4. Оцінка ефективності організаційно-технічних заходів / Афанасьєв М.В., Телишевська Л.І., Рудика В.І. /: навчальний посібник. – Х.: Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2003-288с.

5. Практикум з дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійній діяльності». Для здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», 263 «Цивільна безпека». Укладачі: Григоренко Н.В.– Х.: НУЦЗУ, 2021. – 37 с.

6. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. 6.В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. – [4-те вид.,переробл. і доп.]. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 276 с. <http://212.1.86.13/jspui/bitstream/123456789/4070/202020.pdf>

Допоміжна література:

1. Григоренко Н.В. Надзвичайні ситуації як чинник впливу на розвиток системи надання державних послуг у сфері цивільного захисту / Н. Григоренко // Вісник Національного університету цивільного захисту України: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во НУЦЗУ, 2018. – Вип.1 (8) – 542 с. – (Серія «Державне управління»). – С. 389–398. URL: <https://cutt.ly/oRDFWx1>

2. Карпеко Н.М. Міжнародний досвід державного управління системою підготовки фахівців сфери цивільного захисту. Матеріали круглого столу «Формування дієвих механізмів державного управління з забезпечення державної безпеки». – Харків: НУЦЗ України, 2021. – С. 33-37.

3. Карпеко Н.М. Регіональний підхід у системі попередження надзвичайних ситуацій і подолання їх економічних наслідків. Матеріали круглого столу (вебінару) «Запобігання надзвичайним ситуаціям та їх ліквідація». – Харків: НУЦЗ України, 2022. – С. 37-39.

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.dsns.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій

2. <https://books.nuczu.edu.ua> – офіційний сайт бібліотеки НУЦЗ України

3. <https://zakon.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України

4. <https://korolenko.kharkov.com/> – офіційний сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка

5. <https://nbuv.gov.ua> – офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

6. <https://nuczu.edu.ua> – офіційний сайт НУЦЗ України

Розробник:

Доцент кафедри управління та організації
діяльності у сфері цивільного захисту,
кандидат наук з державного управління

Надія Карпеко